

Zbierka súdnych rozhodnutí

Vec C-571/16

Nikolay Kantarev
proti
Bälgarska Narodna Banka

(návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Administrativen säd Varna)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Systémy ochrany vkladov – Smernica 94/19/ES – Článok 1 ods. 3 bod i) – Článok 10 ods. 1 – Pojem ‚nedostupný vklad‘ – Zodpovednosť členského štátu za škodu spôsobenú jednotlivcom v dôsledku toho, že porušil právo Únie – Dostatočne závažné porušenie práva Únie – Procesná autonómia členských štátov – Zásada lojálnej spolupráce – Článok 4 ods. 3 ZEÚ – Zásady ekvivalencie a efektivity“

Abstrakt – Rozsudok Súdneho dvora (piata komora) zo 4. októbra 2018

1. *Prejudiciálne otázky – Prípustnosť – Limity – Hypotetické otázky položené v kontexte vylučujúcom užitočnú odpoveď*

(Článok 267 ZFEÚ)

2. *Sloboda usadiť sa – Slobodné poskytovanie služieb – Úverové inštitúcie – Systémy ochrany vkladov – Smernica 94/19 – Nedostupnosť vkladu – Vnútroštátna právna úprava podmieňujúca konštatovanie uvedenej nedostupnosti platobnou neschopnosťou úverovej inštitúcie a odňatím bankového povolenia tejto inštitúcii – Neprípustnosť – Výnimka z lehôt na rozhodnutie o nedostupnosti vkladov a na úhradu vkladov – Neprípustnosť*

(Smernica Európskeho parlamentu a Rady 94/19, zmenená smernicou 2009/14, článok 1 ods. 3 a článok 10 ods. 1)

3. *Sloboda usadiť sa – Slobodné poskytovanie služieb – Úverové inštitúcie – Systémy ochrany vkladov – Smernica 94/19 – Nedostupnosť vkladu – Konštatovanie výslovným aktom príslušného vnútroštátneho orgánu*

[Smernica Európskeho parlamentu a Rady 94/19, zmenená smernicou 2009/14, článok 1 ods. 3 bod i)]

4. *Sloboda usadiť sa – Slobodné poskytovanie služieb – Úverové inštitúcie – Systémy ochrany vkladov – Smernica 94/19 – Nedostupnosť vkladu – Podmienenie konštatovania uvedenej nedostupnosti predchádzajúcou žiadosťou o výber finančných prostriedkov – Neprípustnosť*

[Smernica Európskeho parlamentu a Rady 94/19, zmenená smernicou 2009/14, článok 1 ods. 3 bod i)]

5. *Sloboda usadiť sa – Slobodné poskytovanie služieb – Úverové inštitúcie – Systémy ochrany vkladov – Smernica 94/19 – Práva priznané jednotlivcom – Smernica 94/19 – Článok 1 ods. 3 bod i) – Porušenie zo strany členského štátu – Povinnosť nahradiť ujmu, ktorá bola spôsobená jednotlivcom – Podmienky – Dostatočne závažné porušenie – Príčinná súvislosť medzi týmto porušením a škodou – Preskúmanie vnútroštátnym súdom*

[Smernica Európskeho parlamentu a Rady 94/19, zmenená smernicou 2009/14, článok 1 ods. 3 bod i)]

6. *Právo Únie – Práva priznané jednotlivcom – Porušenie zo strany členského štátu – Povinnosť nahradiť ujmu, ktorá bola spôsobená jednotlivcom – Spôsoby náhrady – Uplatňovanie vnútroštátneho práva – Dodržanie zásad efektivity a ekvivalencie – Vnútroštátna právna úprava, ktorá stanovuje dva rozličné prostriedky nápravy, na ktoré sa vzťahujú odlišné podmienky – Vnútroštátna právna úprava podmieňujúca nárok na náhradu škody povinnosťou predložiť dôkaz o existencii pochybenia – Vnútroštátna právna úprava, ktorá stanovuje zaplatenie štandardného poplatku alebo poplatku proporcionálneho hodnote sporu – Vnútroštátna právna úprava, ktorá podmieňuje právo získať náhradu škody predchádzajúcim zrušením správneho aktu, na základe ktorého vznikla škoda – Oprávnenosť – Podmienky – Vnútroštátna právna úprava, ktorá podmieňuje právo získať náhradu škody dodatočnou podmienkou založenou na tom, že škoda bola spôsobená predmetným vnútroštátnym orgánom úmyselne – Neprípustnosť*

(Článok 4 ods. 3 ZEÚ)

1. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 42 – 45)

2. Článok 1 ods. 3 bod i) a článok 10 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/19/ES z 30. mája 1994 o systémoch ochrany vkladov, zmenenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/14/ES z 11. marca 2009 sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia na jednej strane vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej konštatovanie o nedostupnosti vkladov závisí od platobnej neschopnosti úverovej inštitúcie a odňatia bankového povolenia tejto inštitúcii, a na druhej strane, stanoveniu výnimky z lehôt stanovených týmito ustanoveniami na konštatovanie nedostupnosti vkladov a výplatu týchto vkladov, z dôvodu, že je potrebné nariadiť nad touto úverovou inštitúciou výnimočný dohľad.

(pozri bod 69, bod 1 výroku)

3. Článok 1 ods. 3 bod i) smernice 94/19, zmenenej smernicou 2009/14, sa má vykladať v tom zmysle, že nedostupnosť vkladov v zmysle tohto ustanovenia musí byť konštatovaná výslovným aktom príslušného vnútroštátneho orgánu a nemôže byť vyvodená z iných aktov vnútroštátnych orgánov, akými sú rozhodnutie Bălgarska Narodna Banka (Bulharská národná banka) o nariadení výnimočného dohľadu nad Korporativna Tărgovska Banka, alebo predpokladaná na základe okolností, akými sú okolnosti vo veci samej.

(pozri bod 78, bod 2 výroku)

4. Článok 1 ods. 3 písm. i) smernice 94/19, zmenenej smernicou 2009/14, sa má vykladať v tom zmysle, že konštatovanie nedostupnosti bankového vkladu v zmysle tohto ustanovenia nemôže podliehať podmienke, že majiteľ tohto vkladu predtým požiadal danú úverovú inštitúciu o výber prostriedkov a jeho žiadosti nebolo vyhovené.

(pozri bod 87, bod 3 výroku)

5. Článok 1 ods. 3 bod i) smernice 94/19, zmenenej smernicou 2009/14, má priamy účinok a predstavuje právnu normu, ktorá priznáva práva jednotlivcom, ktoré vkladateľom umožňujú podať žalobu o náhradu škody spôsobenej neskorým vrátením vkladov. Vnútroštátnemu súdu prináleží overiť na jednej strane, či nekonštatovanie nedostupnosti vkladov v lehote piatich dní podľa tohto ustanovenia napriek tomu, že boli splnené podmienky jasne stanovené v tomto ustanovení, predstavuje za okolností veci samej dostatočne závažné porušenie v zmysle práva Únie, a na druhej strane, či existuje priama príčinná súvislosť medzi týmto porušením a škodou, ktorú utrpel vkladateľ, akým je pán Kantarev.

(pozri bod 117, bod 4 výroku)

6. Článok 4 ods. 3 ZEÚ, ako aj zásady ekvivalencie a efektivity sa majú vykladať v tom zmysle, že v prípade neexistencie osobitného konania v Bulharsku pre založenie zodpovednosti tohto členského štátu za škody vyplývajúce z porušenia práva Únie vnútroštátnym orgánom:

- nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje dva rozličné prostriedky nápravy, ktoré patria do právomoci rôznych súdov a vzťahujú sa na ne odlišné podmienky za predpokladu, že vnútroštátny súd určí, či podľa vnútroštátneho práva musí byť zodpovednosť takého vnútroštátneho orgánu, ako je Bulharská národná banka, založená na základe Zakon za otgovornostta na dăržavata i obštinite za vredi (zákon o zodpovednosti štátu a obcí za škodu) alebo na základe Zakon za zadălženijata i dogovorite (zákon o záväzkových vzťahoch a zmluvách), a za predpokladu, že oba prostriedky nápravy sú v súlade so zásadami ekvivalencie a efektivity,
- bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá podmieňuje právo jednotlivcov získať náhradu škody dodatočnou podmienkou založenou na tom, že škoda bola spôsobená predmetným vnútroštátnym orgánom úmyselne,
- nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá podmieňuje právo jednotlivcov získať náhradu škody povinnosťou jednotlivca predložiť dôkaz o existencii zavinenia za predpokladu, že pojem „zavinenie“ neprekračuje rámec pojmu „dostatočne závažné porušenie“, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu,
- nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje zaplatenie štandardného poplatku alebo poplatku proporcionálneho hodnote sporu, ak – čo musí overiť vnútroštátny súd – zaplatenie štandardného poplatku alebo poplatku proporcionálneho hodnote sporu nie je v rozpore so zásadou efektivity s ohľadom na výšku a význam poplatku, prekonateľnosť prekážky na prístup k spravodlivosti, ktorú môže tento poplatok prípadne predstavovať, jeho povinný charakter, ako aj na možnosti oslobodenia, a
- nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá podmieňuje právo jednotlivcov získať náhradu škody povinnosťou predchádzajúceho zrušenia správneho aktu, na základe ktorého vznikla škoda, za predpokladu, že to možno oprávnene od poškodeného požadovať, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.

(pozri bod 147, bod 5 výroku)